

Hampaprodukter

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Hampaprodukter kommer från växten *Cannabis sativa*. De kan finnas som ingredienser i kosttillskott, drycker, te, godis med mera. Den mest omdiskuterade ingrediensen är CBD-olja, ett nytt livsmedel som ibland klassas som läkemedel eller narkotika. Läs om vad som gäller för olika hampaprodukter här.

Får *Cannabis sativa* användas som livsmedel?

Produkter av *Cannabis sativa* styrs av lagstiftning inom olika områden. Här försöker vi kort svara på vilka produkter som kan räknas som livsmedel och inte. Sådana produkter som räknas som livsmedel måste följa livsmedelslagstiftningen.

I texten längre ned finns utförligare förklaringar om till exempel varför CBD och andra cannabinoider inte får släppas ut på marknaden och varför tveksamhet råder i vissa fall.

Får *Cannabis sativa* användas som livsmedel?

Ja:

- Frön från sorter av industrihampa
- Produkter som mjöl, hampaprotein, hampafrösmör och olja gjord på frön från sorter av industrihampa

Nej:

- Alla delar och produkter från *Cannabis sativa* av andra sorter än industrihampa
- CBD (cannabidiol)
- Andra cannabinoider än CBD

Tveksamt i vissa fall:

- Produkter (utom frön) av växten *Cannabis sativa* (från sorter av industrihampa) som till exempel te
- Importerade hampa-produkter

Vilka regler gäller på området?

Försäljningen av produkter av *Cannabis sativa* regleras av både narkotika-, läkemedels- och livsmedelslagstiftningen. Narkotika- och läkemedelslagstiftningarna är nationella och gäller över livsmedelslagstiftningen. Det betyder att om en produkt klassas som narkotika eller läkemedel i Sverige så räknas den inte som livsmedel här, även om den uppfyller kriterierna i den EU-gemensamma lagstiftningen för livsmedel.

Narkotika och industrihampa

"*Cannabis*" är enligt narkotikalagstiftningen de ovanjordiska delarna av varje växt av släktet *Cannabis* från vilka hartset inte blivit extraherat, med undantag för fröet. Frön är i stort sett fria från CBD (cannabidiol) och THC (tetrahydrocannabinol).

Undantaget är så kallad industrihampa som består av vissa sorter av *Cannabis sativa*, som också är specificerat i narkotikalagstiftningen. Industrihampa berättigar till EU-stöd, så kallat gårdsstöd. Den som vill producera industrihampa måste därför dessutom ansöka om detta gårdsstöd hos behörig myndighet innan man börjar odla.

Industrihampa är sorter med låga THC-halter.

Odla hampa - Jordbruksverket

Import av industrihampa

Narkotikalagstiftningen reglerar vad som inte är narkotika (och därmed skulle kunna användas som livsmedel). Växten Cannabis sativa klassas som narkotika men det finns undantag. Undantaget är de sorter som går under benämningen industrihampa. Dessutom krävs att odlingarna ansökt om gårdsstöd (direktstöd), vilket är ett EU-stöd till odlaren. Eftersom gårdsstödet gäller enbart odlare inom EU, är det i dagsläget oklart vad som gäller för industrihampa som importeras från andra länder utanför EU.

Livsmedelsverket kan inte ge ett generellt svar på vad som gäller för importerad hampa, eftersom frågan handlar om tolkning av narkotikalagstiftningen som inte är Livsmedelsverkets ansvarsområde.

Frön

Hampafrön har använts historiskt till livsmedel, likaså produkter som utvinns ur hampafrö som till exempel hampfröolja (både varm- och kallpressad), hampakli, hampaprotein och hampfrömjöl.

Även om frön är i stort sett fria från THC (tetrahydrocannabinol), sker ofta kontaminering av andra delar av växten i processen att framställa olja från frön. Det kan göra att slutprodukten kan innehålla högre halter THC.

CBD

Cannabidiol (CBD) är en cannabinoid och den huvudsakliga ingrediensen i CBD-olja. Till skillnad från hampafröolja som utvinns ur frön, utvinns CBD-olja genom extraktion av plantdelar. Det går att (någorlunda) styra vilka cannabinoider som då kommer med i den slutliga produkten.

Produkter som innehåller CBD som ingrediens räknas i vissa fall som läkemedel i Sverige. Läkemedelsverket har beslutat om saluförbud mot flera produkter som innehåller CBD utifrån läkemedelslagstiftningen.

Det är Läkemedelsverket som avgör om en produkt klassas som läkemedel eller inte och det kan göras utifrån innehåll, dos eller påstående om effekt. Läs mer om CBD på Läkemedelsverkets webbplats. Livsmedelskontrollen kan inte agera mot produkter som säljs som livsmedel men klassats som läkemedel. Dessa produkter ska hanteras av Läkemedelsverket.

Närliggande produkter till kosttillskott - Läkemedel

Cannabidiol - CBD - Läkemedelsverket

CBD-olja finns med i novel food-katalogen tillsammans med övriga cannabinoider och är ett icke-godkänt nytt livsmedel, se förordning (EU) 2015/2283. De får inte släppas ut på marknaden innan de har blivit godkända. Detta gäller alltså produkter som består av eller innehåller ingrediensen CBD (eller andra cannabinoider) som tagits fram genom extraktion. Det gäller inte till exempel växtdelar som naturligt innehåller CBD. Flera ansökningar om godkännande av CBD som nytt livsmedel finns inlämnade till Efsa, Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet, men några beslut är inte fattade.

CBD-olja som säljs som läkemedelsliknande produkter, till exempel som kosttillskott, klassas vanligen som läkemedel. När CBD-olja ingår i produkter som inte har en "läkemedelslik form", till exempel godisbjörnar, choklad eller drycker, så klassas produkterna vanligen inte som läkemedel.

Novel food-katalogen

Högsta domstolens avgörande

I juni 2019 kom en dom från Högsta domstolen som handlar om innehav av en beredning av hampa (CBD-olja). I domen framgår det att CBD-olja som innehåller THC utgör en beredning enligt den så kallade psykotropkonventionen och därmed är att anse som narkotika. Det gäller oavsett om den THC som finns i oljan kommer från laglig industrihampa eller inte. Se dom den 18 juni 2019 i mål nr B 177-19 på Högsta domstolens hemsida.

Domen säger inget om vilken mängd THC som krävs för att en produkt ska klassas som narkotika utan det är innehåll av THC som avses. Det finns inga haltgränser avseende THC i svensk narkotikalagstiftning, vilket det finns i vissa andra EU-länder. I domen nämns att det inte finns något som tyder på att produktion av till exempel CBD-olja sker på ett sådant sätt att all THC försvinner.

Det är bara om det handlar om en beredning av hampa som narkotikalagstiftningen blir relevant med hänvisning till domen. Däremot är det inte rättsligt prövat vad som exakt avses med en beredning. Det gör bland annat att det inte säkert går att säga att till exempel hampafröolja med konstaterad THC-halt skulle räknas som narkotika.

Avgöranden, vägledande domar och beslut - Högsta domstolen

Blad, stjälk, rötter, blommor

När det gäller produkter av industrihampa, andra delar än fröna, så pågår en diskussion inom EU angående om och i så fall vilka av dessa som ska betraktas som nya livsmedel. Texten om *Cannabis sativa* i novel food-katalogen ger inte vägledning. Tolkningen av hur sådana produkter (både obearbetade och bearbetade) ska bedömas är alltså fortfarande oklar. Det gäller till exempel te på hampablاد, blomställningar (säljs ofta som "buds") och hampa som smaksättare i drycker eller godis. Det pågår för närvarande ett arbete på EU-nivå med att klargöra detta.

Därför måste ett företag som vill sälja en sådan produkt än så länge själva kunna visa att det finns en omfattande konsumtionshistoria som livsmedel inom EU innan 1997.

Har livsmedlet ätits i stor omfattning inom EU före 1997?

Senast uppdaterad 8 juni 2021 Ansvarig grupp SV_FMS